

PRAKSISOVERSIGT · MENNESKERETTIGHEDER

Praksisoversigt over politiets administrative frihedsberøvelse efter politiloven (EMRK art. 5)

Frihedsberøvelsesbegrebet, mindstemiddelskravet og varighedsgrensene i §§ 5, 8, 9 og 11

Version 2 Opdateret 3. sep. 2026 17 afgørelser · 2010-2026

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Politiloven giver politiet hjemmel til at frihedsberøve borgere uden for strafferetsplejen – for at afværge fare (§ 5, stk. 3), gribe ind over for forsamlingsdeltagere (§ 8, stk. 4) og opløbsdeltagere (§ 9, stk. 3) samt for at tage sig af berusede, der ikke kan tage vare på sig selv (§ 11, stk. 4). Alle fire hjemler er underlagt det fælles mindstemiddelskrav i § 3 og kravet om, at frihedsberøvelsen skal være »så kortvarig og skånsom som muligt«, og siden 2019 forstås frihedsberøvelsesbegrebet i loven i overensstemmelse med EMRK artikel 5. Praksis er navnlig vokset frem om klimaaktivisters trafikblokader og om detentionsanbringelser, og domstolene godkender rutinemæssigt selve iværksættelsen, mens tvisten i dag først og fremmest handler om, hvor længe frihedsberøvelsen må opretholdes efter at faren er afværget.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Frihedsberøvelse efter politiloven må kun anvendes, når mindre indgribende midler – påbud, visitation og fratagelse af genstande – ikke findes tilstrækkelige til at afværge faren, jf. politilovens § 3, 2. pkt.
- 02** Frihedsberøvelsesbegrebet i politiloven blev ved lovændringen i 2019 indskrænket til at følge EMRK artikel 5, så indgreb som lukket optisk følge ikke længere automatisk er frihedsberøvelse efter loven.
- 03** Indgreb, der ikke er frihedsberøvelse efter politiloven, falder uden for lovens betingelser om nødvendighed, skånsomhed og 6-/12-timers-grænserne og uden for retsplejelovens kapitel 43 a.
- 04** Politiet kan ikke selv definitivt afgøre, om et indgreb var en frihedsberøvelse: er det ikke åbenbart, at der ikke forelå frihedsberøvelse, skal politiet indbringe sagen for retten, jf. retsplejelovens § 469, stk. 1, jf. grundlovens § 71, stk. 6.
- 05** Blokade af myldretidstrafik i et større vejkryds udgør en »betydelig forstyrrelse af den offentlige orden« efter politilovens § 8, stk. 1.
- 06** Nærliggende gentagelsesrisiko – dokumenteret ved at demonstranterne ignorerede påbud og genoptog blokaden – er det bærende argument for, at mindre indgribende midler var utilstrækkelige.

- 07** 6-timers-grænsen i § 5, stk. 3, og 12-timers-grænsen i §§ 8-9 er ikke absolutte frister, men proportionalitetsindikatorer: den frihedsberøvede skal løslades, så snart de omstændigheder, der begrundede indgrebet, ikke længere er til stede.
- 08** Proportionalitetsvurderingen skærpes, jo længere frihedsberøvelsen varer – det fremgår udtrykkeligt af forarbejderne til forlængelsen fra 6 til 12 timer i 2009.
- 09** Landsretspraksis er delt om, hvornår sagsbehandlingstid på stationen bliver ulovlig udstrækning: Østre Landsret har både fastslået ulovlighed fra sigtelsestidspunktet og godkendt frihedsberøvelser på op til 4 timer og 40 minutter som liggende inden for politiets råderum.
- 10** Ved detentionsanbringelse efter § 11, stk. 4, gælder ingen absolut tidsgrænse, men frihedsberøvelsen bliver ulovlig, når formålet – at afværge fare for den berusede selv eller andre – er bortfaldet.
- 11** Nøgenvisitation af en detentionsanbragt kræver konkrete og individuelle grunde til at antage, at en mindre indgribende visitation er utilstrækkelig; automatik i visitationspraksis er uforenelig med EMRK artikel 3.
- 12** En påstand om krænkelse af EMRK artikel 3 skal have en vis støtte i andre omstændigheder, før bevisbyrden vender over på myndigheden – men parternes ulige adgang til beviser skal indgå i bevisvurderingen.
- 13** Erstatning for ulovlig administrativ frihedsberøvelse pådømmes under lovlighedssagen efter retsplejelovens § 469, stk. 6, og er i praksis udmålt til 3.100 kr. pr. person i blokadesagerne.
- 14** Begæring om domstolsprøvelse skal fremsættes inden 4 uger efter frihedsberøvelsens ophør, men fristen forudsætter, at den frihedsberøvede har fået at vide, at der var tale om en administrativ frihedsberøvelse, og har modtaget klagevejledning.
- 15** Ombudsmandens OPCAT-tilsyn med detentioner har gentagne gange afdækket mangelfuld dokumentation for tilsyn og klagevejledning – et forhold politiet selv har erkendt som beklageligt.

Politilovens fire frihedsberøvelseshjemler og det fælles mindstemiddelskrav i § 3

§ 1

Politiets adgang til at frihedsberøve uden for strafferetsplejen hviler på fire parallelt opbyggede bestemmelser i politilovens kapitel 3. Fælles for dem er, at frihedsberøvelse er sidste trin på en indgrebsstige, der begynder med påbud, legemsbesigtigelse og fratagelse af genstande:

Hjemmel	Anvendelsesområde	Varighedsgrense
§ 5, stk. 3	Fare for forstyrrelse af den offentlige orden samt for enkeltpersoners eller den offentlige sikkerhed	»så vidt muligt« ikke over 6 timer

§ 8, stk. 4	Deltagere i offentlige forsamlinger, der giver anledning til fare for betydelig ordensforstyrrelse	»så vidt muligt« ikke over 12 timer
§ 9, stk. 3	Deltagere i opløb, der indebærer fare for den offentlige fred og orden	»så vidt muligt« ikke over 12 timer
§ 11, stk. 4	Berusede, der er ude af stand til at tage vare på sig selv og udgør en fare	ingen absolut grænse

Overalt er hjemlen betinget: »Findes mindre indgribende midler ... ikke tilstrækkelige til at afværge faren, kan politiet **om nødvendigt** frihedsberøve, jf. § 3«. Denne henvisning til [politilovens § 3](#) blev indsat i alle seks frihedsberøvelseshjemler ved [lov nr. 83 af 30. januar 2019](#), samtidig med at § 3 selv fik to nye punktummer:

Frihedsberøvelse i medfør af denne lov skal begrænses til tilfælde, hvor mindre indgribende midler ikke findes tilstrækkelige til at afværge fare. Frihedsberøvelse forstås i denne lov i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser.

Hele konstruktionen bygger på Politikommissionens arbejde. Kommissionen konstaterede i [betænkning nr. 1410/2002 om politilovgivning](#), at politiets indgreb uden for strafferetsplejen dengang alene hvilede på retsplejelovens § 108 og nødretsbetragtninger, og at det var »i bedre overensstemmelse med nutidens krav til legalitetsgrundlaget for myndighedsudøvelse«, at området blev reguleret direkte af lovgivningsmagten. Kommissionen understregede samtidig, at forslaget tilsigtede at videreføre og præcisere gældende ret – hverken at begrænse eller udvide de eksisterende indgrebsmuligheder. Bestemmelserne blev gennemført ved [lov nr. 444 af 9. juni 2004](#) om politiets virksomhed.

Forarbejderne til § 5 udfolder mindstemiddelskravet konkret. Det fremgår, at politiet »om muligt [skal] anvende det mindst indgribende middel«, og at det almindelige forvaltningsretlige proportionalitetsprincip kan føre til, at politiet må afstå fra frihedsberøvelse selv om mildere midler har vist sig nytteløse:

Det kan f.eks. tænkes, at politiet i en situation, hvor mindre indgrebsmidler har vist sig nytteløse, alligevel må afstå fra at gennemføre en frihedsberøvelse, fordi en frihedsberøvelse ikke vil stå i forhold til faren. Mindre ordenskrænkelser vil f.eks. næppe altid kunne danne grundlag for frihedsberøvelse.

Forarbejderne til § 8 præciserer tilsvarende tærsklen for forsamlinger: kun fare for **betydelige** ordensforstyrrelser kan begrunde indgreb, og »der må således accepteres visse gener fra forsamlingsdeltagere, f.eks. råben, højroset sang og kortvarige færdselshindringer«. Indgreb forudsætter i alle tilfælde »en konkret og nærliggende fare for orden eller sikkerhed«.

Endelig indeholder forarbejderne til § 5 en central afgrænsning mod strafferetsplejen: indgreb efter politiloven »må ikke anvendes med henblik på strafforfølgning«, men lovgiver forudså udtrykkeligt, at »der vil derfor kunne forekomme situationer, hvor f.eks. en frihedsberøvelse umiddelbart iværksættes uden for strafferetsplejen, men senere overgår til at være en anholdelse efter retsplejelovens regler, fordi der skønnes at være grundlag for strafforfølgning«. Netop denne overgang er blevet det centrale stridspunkt i blokadesagerne.

LOV

[Politiloven § 3](#)[Politiloven § 5, stk. 3](#)[Politiloven § 8, stk. 4](#)[Politiloven § 9, stk. 3](#)[Politiloven § 11, stk. 4](#)

Tærskelspørgsmålet: hvornår er et ordenshåndhævende indgreb overhovedet en frihedsberøvelse?

§ 2

Før nødvendigheds- og proportionalitetsvurderingen overhovedet aktualiseres, skal det afklares, om indgrebet er en *frihedsberøvelse*. Spørgsmålet er ikke akademisk: er indgrebet ikke frihedsberøvelse, gælder hverken lovens nødvendighedskrav, skånsomhedskrav, timegrænser eller adgangen til prøvelse efter retsplejelovens kapitel 43 a.

Retsstillingen blev omkalfatret af **Højesterets dom af 7. februar 2018 i sag 116/2017 (U.2018.1690H)** om politiets indgreb mod gadefesten »Reclaim the Streets« natten mellem 17. og 18. oktober 2014. Politiet omsluttede en større gruppe deltagere ved Amagertorv og førte dem i et lukket optisk følge til Nørrebro – ca. 1½ times varighed. Som forløbet er gengivet i de almindelige bemærkninger til 2019-loven, bedømte Højesteret omslutningen og følget som ét samlet indgreb og nåede til et dobbelt resultat: indgrebet var **ikke** frihedsberøvelse efter EMRK artikel 5 – under henvisning til Menneskerettighedsdomstolens storkammerdom af 15. marts 2012 i *Austin m.fl. mod Storbritannien*, hvor en syv timers politiafspærring af ca. 1.500 personer på Oxford Circus ikke blev anset for frihedsberøvelse – men **var** frihedsberøvelse efter politiloven, hvorefter deltagerne havde krav på prøvelse efter retsplejelovens kapitel 43 a. Betingelserne i § 9, stk. 3 var i øvrigt opfyldt, så frihedsberøvelsen var lovlig.

Justitsministeriet fandt denne forskel »såvel utilsigtet som uhensigtsmæssig« og gennemførte [lov nr. 83 af 30. januar 2019](#). Begrundelsen var praktisk: hvis optisk følge er frihedsberøvelse, påhviler der politiet en pligt til at identificere og registrere hver enkelt deltager, hvilket ville udstrække »et ellers relativt kortvarigt og hurtigt virkende indgreb« i uforholdsmæssigt lang tid og kunne presse politiet over mod farligere magtmidler som gas. Lovændringens virkning er skarpt formuleret i forarbejderne:

Den foreslåede ændring vil indskrænke anvendelsesområdet for det eksisterende frihedsberøvelsesbegreb i politiloven. Politiet vil derfor fremover kunne anvende indgreb som eksempelvis optisk følge, uden at dette vil have karakter af frihedsberøvelse efter politiloven, så længe indgrebet ikke (også) har karakter af frihedsberøvelse efter EMRK.

Afgrænsningens praktiske betydning blev prøvet i sagerne om 1. maj-demonstrationen 2019 på Dronning Louises Bro, hvor Københavns Politi etablerede en politikæde og en visitationssluse. 249 demonstranter anlagde sag efter [grundlovens § 63](#), fordi politiet nægtede at indbringe spørgsmålet for retten. I [BS-13732/2022-KBH](#) udtalte byrettens flertal:

I en situation som den foreliggende finder vi det bedst stemmende med hensigten med reglerne om domstolsprøvelse efter grundlovens § 71, stk. 6, og retsplejelovens kapitel 43 a, at det afgøres af domstolene – og ikke af politiet – om politiets aktion havde karakter af frihedsberøvelse.

Østre Landsret stadfæstede 2-1 i [BS-7158/2025-OLR](#) og lagde vægt på de betydelige bevisusikkerheder om, hvorvidt demonstranterne reelt kunne forlade broen, på modstridende information fra politiet og på det store antal personer, der ønskede spørgsmålet prøvet. Landsretten tog udtrykkeligt **ikke** stilling til, om der forelå en frihedsberøvelse. Mindretallet fandt derimod, at kompetencen til at afgrænse frihedsberøvelsesbegrebet i første række tilkommer politiet, og at indgrebet hverken var frihedsberøvelse efter grundlovens § 71, stk. 6, politilovens § 3 eller EMRK artikel 5.

At tærsklen også kan være vanskelig uden for demonstrationskonteksten illustreres af [BS-4442/2019-HJR](#), hvor Højesteret frifandt kommune og anbringelsessted for påstanden om ulovlig frihedsberøvelse ved en

tvangsanbringelse på Endelave – fysiske indgreb og hindring i at forlade øen lå inden for anbringelsesstedets almindelige omsorgspligt og krævede ikke en selvstændig afgørelse om tilbageholdelse.

LOV	Grundloven § 63	Grundloven § 71, stk. 6	Politiloven § 3	Politiloven § 9, stk. 3
PRAKSIS	Højesteret · Højesterets dom om grænsen mellem omsorgspligt og ulovlig frihedsberøvelse ved anbringelse på Endelave 12.02.2020 Landsretten · Østre Landsret: Københavns Politi var forpligtet til at indbringe sag om påstået frihedsberøvelse af 1. maj-demonstranter for domstolene 08.07.2026 Byretten · Københavns Politi pålægges at indbringe sag om frihedsberøvelse af demonstranter til domstolsprøvelse 24.01.2025			

§ 3 Nødvendighedskravet ved forsamlinger: påbud først, frihedsberøvelse først når gentagelsesrisikoen er konkret

Den største samling af nyere praksis stammer fra klimagruppen Nødbremsens trafikblokader i København i 2024. Sagerne har et næsten identisk faktum: aktivister sætter sig i myldretiden ned i et vejkryds eller på en motorvejstilkørsel, politiet udsteder påbud efter [§ 8, stk. 3](#), demonstranterne nægter, bliver flyttet til fortovet og sigtet, og – når de umiddelbart efter genoptager blokaden – administrativt frihedsberøvet efter [§ 8, stk. 4](#).

Domstolene har konsekvent godkendt selve iværksættelsen. I [BS-31067/2024-KBH](#) om blokaden af krydset Bernstorffsgade/Vesterbrogade den 14. maj 2024 formulerede Københavns Byret standarden:

Retten finder, at klagerne som deltagere i en blokade midt i morgentrafikken i krydset mellem Bernstorffsgade og Vesterbrogade gav anledning til betydelig forstyrrelse af den offentlige orden som anført i politilovens § 8, stk. 1, og at der ikke er grundlag for at tilsidesætte politiets vurdering af, at mindre indgribende midler end frihedsberøvelse af de pågældende, jf. § 8, stk. 3, ikke fandtes tilstrækkelige til at afværge faren for forstyrrelse af den offentlige orden.

De tre bærende elementer i nødvendighedsvurderingen går igen på tværs af sagerne:

- **Påbud skal være prøvet og forgæves.** I samtlige sager havde politiet udstedt mindst ét påbud om at forlade kørebanen – i flere sager to påbud, hvoraf det andet gik ud på helt at forlade stedet.
- **Gentagelsesrisikoen skal være konkret.** Det afgørende er ikke en abstrakt formodning, men at demonstranterne rent faktisk genoptog blokaden efter at være flyttet, sammenholdt med politiets dokumenterede erfaring med gruppens *modus operandi*. I [BS-5450/2025-OLR](#) om Vejlands Allé den 21. juni 2024 lagde Østre Landsret netop vægt på, at aktivisterne ignorerede det første påbud og »straks genoptog blokaden«, hvorfor der forelå en nærliggende risiko for gentagelse. Samme mønster i [BS-35063/2024-KBH](#) og [BS-35066/2024-KBH](#).
- **Politiets operative skøn tillægges vægt.** Retterne prøver, om der er »grundlag for at tilsidesætte« politiets vurdering – ikke om retten selv ville have valgt samme middel.

Demonstranterne har gennemgående påberåbt sig [grundlovens § 79](#) og EMRK artikel 10 og 11 og henvist til Menneskerettighedsdomstolens storkammerdom i *Kudrevicius mod Litauen* om, at myndighederne skal udvise en vis tolerance over for trafikale gener fra fredelige forsamlinger. Argumentet er ikke slået igennem. I [BS-11009/2025-OLR](#) fandt Østre Landsret, at indgrebet ikke stred mod EMRK artikel 11, da det var foreskrevet ved lov og nødvendigt for at beskytte andre trafikanters rettigheder og sikkerhed.

Den ældre praksis om § 5, stk. 3, viser, at kravet om *konkret og nærliggende* fare også kan opfyldes ved efterretningsbaseret udvælgelse af enkeltpersoner. I [BS-3193/2009-ARH](#) om urolighederne før landskampen Danmark-Sverige i 2009 accepterede Retten i Århus tilbageholdelse af tre personer, hvor grundlaget var konkrete observationer – samtale med en kendt aktivist, uddeling af ordrer, en troværdig borgeranmeldelse om telefonisk tilkaldelse til sammenstød – sammenholdt med de pågældendes historik. Det svarer til forarbejderne til § 5, hvorefter det forhold, at en person er kendt som uromager, ikke i sig selv kan bære et indgreb, men tidligere erfaringer med en person eller gruppe kan indgå i farevurderingen sammen med de konkrete omstændigheder.

LOV	Grundloven § 79	Politiloven § 5, stk. 3	Politiloven § 8, stk. 1, 3-4
PRAKSIS	Landsretten · Landsretten fandt administrativ frihedsberøvelse af klimaaktivister lovlig efter trafikblokade 14.07.2025 Landsretten · Østre Landsrets stadfæstelse af lovligheden af politiets frihedsberøvelse og magtanvendelse over for klimaaktivister 14.07.2025 Byretten · Administrative frihedsberøvelser af klimademonstranter fra Nødbremsen godkendes som lovlige efter Politiloven § 8 06.03.2025 Byretten · Byret fandt administrativ frihedsberøvelse af klimaaktivister under vejblokade for lovlig 31.01.2025 Byretten · Byret godkender administrativ frihedsberøvelse af klimaaktivister efter gentagen vejblokade 06.01.2025 Byretten · Godkendelse af administrativ frihedsberøvelse i forbindelse med fodboldlandskamp 25.11.2010		

§ 4 Varighed og proportionalitet: 6- og 12-timers-grænserne som proportionalitetsindikatorer

Timegrænserne i politiloven er formuleret som »så vidt muligt«-regler og er derfor ikke absolutte frister. Forarbejderne til [§ 5, stk. 3](#) fastslår, at fristen regnes fra iværksættelsen, at transporttid til politistationen tæller med, og at overskridelse »normalt kun [vil] kunne ske i forbindelse med aktioner med frihedsberøvelse af et større antal personer, hvor den tid, der vil medgå til transport til politistationen, registrering og identifikation af de frihedsberøvede, i praksis ikke vil gøre det muligt at overholde 6-timers fristen«.

Ved [lov nr. 1107 af 1. december 2009](#) blev grænsen for §§ 8 og 9 forlænget fra 6 til 12 timer med henblik på indsatsen mod omfattende forstyrrelse af den offentlige orden, bl.a. omkring COP15. Rigspolitiet havde oplyst, at personer i praksis havde måttet løslades efter 6 timer, selv om frihedsberøvelse fortsat var nødvendig, fordi der stadig var uro. Lovgiver understregede samtidig, at betingelserne for at iværksætte frihedsberøvelse var uændrede, og formulerede et princip, der er blevet styrende for prøvelsen:

Det anførte er udtryk for et almindeligt proportionalitetsprincip, hvorefter en frihedsberøvelse og dens varighed i det konkrete tilfælde skal være proportional (dvs. nødvendig og forsvarlig) i forhold til den fare, der søges afværget med frihedsberøvelsen. Proportionalitetsvurderingen ... må i den forbindelse antages bl.a. at afhænge af frihedsberøvelsens varighed, således at vurderingen alt andet lige skærpes, jo længere frihedsberøvelsen varer.

At grænsen kan overskrides, når faren består, viser [BS-3193/2009-ARH](#), hvor tre fodboldtilhængere blev holdt tilbage i 7 timer og 21 minutter til 7 timer og 44 minutter under den dagældende 6-timers-regel. Retten godkendte overskridelsen:

Selv om frihedsberøvelsen efter motiverne til bestemmelsen således kun undtagelsesvis bør udstrækkes ud over 6 timer, når overskridelsen ikke er begrundet i at praktiske forhold i forbindelse med frihedsberøvelse af et større antal

personer gør det umuligt at overholde fristen, finder retten på den anførte baggrund, under hensyn til formålet med frihedsberøvelsen sammenholdt med urolighedernes organiserede karakter, omfang og tidsmæssige udstrækning samt længen af de konkrete fristoverskridelser, at betingelserne for at frihedsberøve ... i mere end 6 timer som sket var opfyldt.

Det afgørende var, at politiet ikke kunne løslade de pågældende, før der var opstået ro i byen – en løsladelse midt i, at 40.000 tilskuere forlod Parken, ville have genskabt faren. Da formålet var opfyldt ved midnat, skete løsladelsen.

Den omvendte situation – hvor faren er afværget, men frihedsberøvelsen alligevel opretholdes – er nutidens centrale stridspunkt og behandles i næste afsnit.

LOV

Politi-loven § 5, stk. 3

Politi-loven § 8, stk. 4

Politi-loven § 9, stk. 3

PRAKSIS

Byretten · Godkendelse af administrativ frihedsberøvelse i forbindelse med fodboldlandskamp

25.11.2010

§ 5 Den ulovlige udstrækning: sigtelsestidspunktet, sagsbehandlingens råderum og den splittede landsretspraksis

Når demonstranterne er fjernet fra vejbanen, transporteret til stationen, identificeret og sigtet, er den akutte fare for trafikblokade objektivt afværget. Spørgsmålet er, om politiet derefter må holde dem tilbage, mens sagsbehandlingen færdiggøres. Her går praksis i to retninger.

Linjen om ulovlig udstrækning fra sigtelsestidspunktet. I [BS-18463/2025-OLR](#) af 17. september 2025 tiltrådte Østre Landsret, at iværksættelsen kl. 08.33 var lovlig, men ændrede byrettens dom om varigheden. De ni demonstranter blev sigtet mellem kl. 10.07 og 10.21, men først løsladt mellem kl. 11.30 og 12.19. Landsretten lagde vægt på, at formålet med den *administrative* frihedsberøvelse var at afværge den umiddelbare trafikblokade, at dette formål var opfyldt, og at politiets råderum for sagsbehandling endte på sigtelsestidspunktet for den enkelte. Fra sigtelsen og frem til løsladelsen var der intet grundlag for yderligere frihedsberøvelse, da personen allerede var identificeret og den akutte fare ude af verden; længere varighed fik dermed karakter af straf i stedet for forebyggelse. Hver af de ni fik tilkendt **3.100 kr.** med procesrente.

Linjen om politiets råderum. I [BS-5450/2025-OLR](#) og [BS-11009/2025-OLR](#), begge afsagt 14. juli 2025, fandt Østre Landsret derimod frihedsberøvelser på 3 timer 31 minutter til 4 timer 8 minutter lovlige. Den samlede tid var nødvendig til transport, registrering, identifikation og sagsbehandling af flere personer samtidig, og der var »således ikke tale om en pønal udstrækning«. Retten fremhævede, at politiet må indrømmes et vist råderum til sagsbehandling, herunder identifikation, registrering af sigtelser og koordinering med vagthavende. Samme resultat i [BS-31067/2024-KBH](#), hvor byretten lagde vægt på, at ni personer skulle indtransporteres, identificeres og visiteres, og at der manglede personale, så der måtte tilkaldes ekstra betjente.

Modsætningen er udtrykkeligt konstateret af Procesbevillingsnævnet, der i [26/06422](#) meddelte 3.-instansbevilling i en sag om seks demonstranter fra blokaden den 18. juni 2024 med frihedsberøvelser på mellem 3 timer 43 minutter og 4 timer 40 minutter. Byretten havde her fundet frihedsberøvelserne lovlige som sådan, men udstrakt længere end nødvendigt – og dermed i strid med [§ 8, stk. 4](#) og EMRK artikel 5, stk. 1 – fordi politiet ikke havde redegjort for, hvorfor det var nødvendigt at hensætte demonstranterne i venterum, herunder om der var konkrete efterforsknings- eller politimæssige behov. Landsretten ændrede dommen efter

forklaring fra den vagthavende om løbende dialog med indsatsleder og sagsbehandler, samtidige indbringelser af andre personer og flere bevogtningsopgaver:

Der måtte indrømmes politiet et vist råderum i vurderingen af, hvor længe de anholdtes tilstedeværelse skønnedes nødvendig i forbindelse med sagsbehandlingen.

Procesbevillingsnævnet noterede, at spørgsmålet har givet anledning til **divergerende resultater i landsretspraksis** om sammenlignelige trafikblokade-aktioner, og at netop uafklaretheden om grænserne for politiets råderum gør sagen egnet til principiel prøvelse ved Højesteret. Indtil Højesteret har talt, er den praktiske ledetråd for begge linjer den samme: bevisbyrden for, at tiden efter sigtelsen var nødvendig, ligger reelt hos politiet, og kan politiet ikke redegøre for konkrete sagsskridt, glider opretholdelsen over i det ulovlige.

At magtanvendelsen ved fjernelsen fra vejbanen samtidig prøves, fremgår af [BS-31026/2024-KBH](#), hvor ni demonstranter tillige gjorde gældende, at førergreb og knæpres var uproportionale. I landsretspraksis er brugen af førergreb over for passiv modstand godkendt som nødvendig og i overensstemmelse med skånsomhedskravet.

LOV	Politiloven § 8, stk. 4	
PRAKSIS	Landsretten · Landsrettens afgørelse om ulovlig varighed af administrative frihedsberøvelser ved klima-demonstration	17.09.2025
	Landsretten · Landsretten fandt administrativ frihedsberøvelse af klimaaktivister lovlig efter trafikblokade	14.07.2025
	Landsretten · Østre Landsrets stadfæstelse af lovligheden af politiets frihedsberøvelse og magtanvendelse over for klimaaktivister	14.07.2025
	Byretten · Domstolsprøvelse af administrativ frihedsberøvelse og politiets magtanvendelse mod klimademonstranter fra Nødbremsen	09.04.2025
	Byretten · Administrative frihedsberøvelser af klimademonstranter fra Nødbremsen godkendes som lovlig efter Politiloven § 8	06.03.2025
	Procesbevillingsnævnet · Procesbevillingsnævnet: 3.-instansbevilling om udstrækningen af administrative frihedsberøvelser af demonstranter efter politilovens § 8, stk. 4	30.04.2026

Detentionsanbringelse efter § 11: lovlig iværksættelse, ulovlig opretholdelse

§ 6

[Politilovens § 11](#) pålægger politiet at tage sig af en person, der »er ude af stand til at tage vare på sig selv« på grund af beruselse, og som træffes under forhold, der indebærer fare. Forarbejderne understreger, at beruselse ikke i sig selv kan begrunde indgreb – det er den manglende evne til selv at afværge en faresituation, der nødvendiggør politiets indsats. Frihedsberøvelse efter [§ 11, stk. 4](#) er sidste udvej, når hjemtransport, overgivelse til andre eller indbringelse til hospital eller forsorgshjem ikke er tilstrækkeligt. Om varigheden siger forarbejderne:

Bestemmelsen indeholder ikke en absolut tidsgrænse for frihedsberøvelsen, men den pågældende skal løslades efter så kort tid som mulig. Personen vil derfor skulle løslades, når formålet med detentionsanbringelsen ikke længere er til stede.

Denne sontring mellem iværksættelse og opretholdelse blev afgørende i sagskomplekset om en mand, der den 31. maj 2021 gav fingeren til en civil politibil på Islands Brygge, blev anholdt efter [retsplejelovens § 750](#) og herefter – med en promise på 1,6 og en udadreagerende adfærd, der viste sig at skyldes klaustrofobi – blev detentionsanbragt kl. 19.55 og løsladt kl. 21.05.

Instans	Iværksættelse	Opretholdelse	EMRK art. 3
BS-27934/2021-FRB	Lovlig (den forudgående anholdelse dog uproportional)	Lovlig	Ingen krænkelse
BS-14420/2023-OLR	Lovlig	Ulovlig fra kl. 20.10 (flertal 2-1)	Ingen krænkelse
BS-46114/2024-HJR	Lovlig	Ulovlig fra kl. 20.10	Krænkelser

Østre Landsrets flertal lagde i [BS-14420/2023-OLR](#) vægt på tilsynsnotaterne, hvorefter manden gentagne gange bankede hovedet mod døren og var grædende og tiggende ved kontakt: fra det tidspunkt, hvor politiet havde konstateret den selvskadende adfærd, var den fortsatte frihedsberøvelse ikke proportional. Mindretallet ville frifinde, fordi der blev ført skærpet tilsyn med højst 15 minutters interval, og der ikke var grundlag for at fastslå, at den pågældende havde været i fare. Højesteret tilsluttede sig i [BS-46114/2024-HJR](#) flertallets resultat: den indledende anbringelse var lovlig for at afværge selvskade, men frihedsberøvelsen fra kl. 20.10 til løsladelsen kl. 21.05 var unødvendig og dermed ulovlig.

Et gennemgående træk er, at rettens vurdering af *iværksættelsen* foretages ex ante på politiets viden i situationen. Landsretten fandt det uden betydning, at det efterfølgende blev konstateret, at manden ikke var påvirket af narkotika, eller at adfærden skyldtes klaustrofobi – dette var ikke klarlagt på tidspunktet. Om hans oplysninger om klaustrofobi bemærkede landsretten:

Betjentene har imidlertid samtidig forklaret, at personer, som politiet vil frihedsberøve, ofte uden reel grund påberåber sig klaustrofobi. I lyset heraf og henset til det anførte om Klagers tilstand og adfærd ... finder landsretten, at det ikke kan ændre vurderingen af lovligheden af politiets skøn om nødvendigheden af iværksættelsen af frihedsberøvelsen, at der ikke blev taget notits af Klagers oplysninger.

Detentionsanbringelsen er nærmere reguleret i [bekendtgørelse om detentionsanbringelse](#), udstedt med hjemmel i [§ 11, stk. 5](#). Bekendtgørelsen fastslår bl.a., at frihedsberøvelsen »skal ske så skånsomt, som omstændighederne tillader«, jf. [§ 3](#), at den frihedsberøvede altid skal lægeundersøges inden endelig anbringelse, jf. [§ 9](#), og at der under foreløbig anbringelse skal føres skærpet tilsyn med hyppigere end halvtimestilsyn, jf. [§ 15](#).

LOV	Politiloven § 11, stk. 1, 4-5	Retsplejeloven § 750
PRAKSIS	Højesteret · Højesteret: Nøgenvisitation under magtanvendelse i detentionen krænkede Menneskerettighedskonventionens artikel 3 22.05.2025 Landsretten · Dom om ulovlig frihedsberøvelse og påstået krænkelse af menneskerettigheder ved nøgenvisitation 24.05.2024 Byretten · Sag om administrativ frihedsberøvelse og påstået krænkelse af menneskerettigheder 26.01.2023 Procesbevillingsnævnet · Procesbevillingsnævnet: 3.-instansbevilling om nøgenvisitation i detention og EMRK artikel 3 13.09.2024	

§ 7 Skånsomhedskravet, nøgenvisitation og EMRK artikel 3

Kravet om, at frihedsberøvelsen skal være »så skånsom som muligt«, står i alle fire hjemler. Forarbejderne til [§ 5](#) præciserer, at kravet indebærer, at »den frihedsberøvede ikke må transporteres og anbringes på en unødigt belastende måde, og at frihedsberøvelsen om muligt skal gennemføres med diskretion«, og forarbejderne til [§](#)

11 tilføjer, at hensynet til den berusedes tilstand skal iagttages både ved iværksættelsen og under udførelsen, så detentionsanbringelsen ikke bliver unødigt krænkende.

Den skarpeste retlige afgrænsning er sket om nøgenvisitation. Efter [detentionsbekendtgørelsens § 10](#) skal den frihedsberøvede visiteres inden foreløbig anbringelse, samtlige lommer tømmes og krænges, og en visitation, der kan krænke blufærdigheden, må kun foretages af personer af samme køn. I [BS-46114/2024-HJR](#) fastslog Højesteret, at politiet ikke havde fremlagt konkrete og tilstrækkelige grunde til at antage, at en nøgenvisitation var nødvendig:

Det må konkret have formodningen imod sig, at A skjulte stoffer til eget forbrug i sine underbukser.

Da nøgenvisitationen blev gennemført under fysisk magtanvendelse, hvor fire betjente holdt manden nede og afførte ham alt tøj, udgjorde den nedværdigende behandling i strid med [EMRK artikel 3](#). Højesteret præciserede, at politiet **ikke automatisk** må foretage nøgenvisitation ved detentionsanbringelse – der skal foreligge en konkret og individuel begrundelse for, at en mindre indgribende visitation ikke er tilstrækkelig. Resultatet flugter med byrettens iagttagelse i [BS-27934/2021-FRB](#), hvor retten allerede i 2023 fandt, at politiet »burde have overvejet nærmere, om der var tilstrækkelig indikation for at foretage en nøgenvisitation«, men dengang ikke fandt grundlag for at statuere krænkelse.

Bevisbyrdespørgsmålet er behandlet indgående i [BS-14420/2023-OLR](#):

Det følger endvidere af retspraksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, at det ikke i ethvert tilfælde, hvor en frihedsberøvet person hævder at have været udsat for en krænkelse af sine rettigheder efter artikel 3, påhviler myndigheden at godtgøre, at en sådan krænkelse ikke har fundet sted. En påstand om krænkelse må have en vis støtte af andre omstændigheder, før bevisbyrden vendes.

Landsretten tilføjede dog, at der ved bevisvurderingen må tages hensyn til parternes ulige adgang til at tilvejebringe beviser. Netop den bevismæssige placering var det principielle spørgsmål, som Procesbevillingsnævnet fremhævede ved meddelelsen af 3.-instansbevilling i [24/18389](#).

Bevisproblemet slår også igennem i demonstrationssagerne. I [BS-5450/2025-OLR](#) og [BS-11009/2025-OLR](#) forkastede Østre Landsret påstande om nøgenvisitation af to aktivister, bl.a. fordi politiet bestred visitationerne, fordi der ikke fandtes notater om visitationer i politiets systemer, og fordi et udateret internt »protestnotat« fra Nødbremsen ikke blev anset for tilstrækkeligt bevis. Sammenholdt med Højesterets krav om konkret begrundelse for nøgenvisitation illustrerer det en spænding: fraværet af registrering kan både tale for politiet (ingen visitation fandt sted) og imod politiet (ingen dokumenteret begrundelse for en visitation, der faktisk fandt sted).

Som fortolkningsbidrag uden for politilovens område kan nævnes [BS-48104/2018-HJR](#), hvor Højesteret fandt ca. 40 systematiske kropsvisitationer på en retspsykiatrisk afdeling ulovlige og nedværdigende og tilkendte tortgodtgørelse. Fællesnævneren er, at *systematik uden individuel mistankevurdering* er det, der tipper indgrebet over i artikel 3-krænkelse.

LOV	Politiloven § 5, stk. 3	Politiloven § 11, stk. 4
PRAKSIS	Højesteret · Højesteret: Nøgenvisitation under magtanvendelse i detentionen krænkede Menneskerettighedskonventionens artikel 3 22.05.2025 Højesteret · Højesterets dom om ulovlige kropsvisitationer på psykiatrisk afdeling og overtrædelse af EMRK artikel 3 10.09.2019	

Landsretten · Landsretten fandt administrativ frihedsberøvelse af klimaaktivister lovlig efter trafikblokade	14.07.2025
Landsretten · Østre Landsrets stadfæstelse af lovligheden af politiets frihedsberøvelse og magtanvendelse over for klimaaktivister	14.07.2025
Landsretten · Dom om ulovlig frihedsberøvelse og påstået krænkelse af menneskerettigheder ved nøgenvisitation	24.05.2024
Byretten · Sag om administrativ frihedsberøvelse og påstået krænkelse af menneskerettigheder	26.01.2023
Procesbevillingsnævnet · Procesbevillingsnævnet: 3.-instansbevilling om nøgenvisitation i detention og EMRK artikel 3	13.09.2024

§ 8 Domstolsprøvelse efter retsplejelovens kapitel 43 a og erstatning for ulovlig frihedsberøvelse

Adgangen til prøvelse følger af [grundlovens § 71, stk. 6](#) og er udmøntet i [retsplejelovens kapitel 43 a](#). Efter [§ 469, stk. 1](#) skal den myndighed, der har besluttet frihedsberøvelsen, på begæring forelægge sagen for byretten på den frihedsberøvedes hjemting, og forelæggelsen skal efter [stk. 2](#) ske inden 5 søgnedage. Reglerne blev efter forarbejderne fra 1953-54 udformet, så de er anvendelige på enhver administrativt bestemt frihedsberøvelse, hvis lovlighed efter grundloven skal kunne prøves af en dømmende myndighed. Politiets bistand under sådanne sager er reguleret i [cirkulære om politiets medvirken under sager om domstolsprøvelse af administrativt bestemt frihedsberøvelse](#) fra 1959, hvorefter bistanden bl.a. bør ydes »på en så lidt opsigtsvækkende måde som muligt«.

Fire praktiske spørgsmål går igen:

- 1. Fristen.** Efter [§ 469, stk. 4](#) skal begæringen fremsættes inden 4 uger efter frihedsberøvelsens ophør, med mulighed for undtagelsesvis forlængelse indtil 6 måneder. I [BS-27934/2021-FRB](#) afviste retten politiets formalitetsindsigelse, fordi klageren hverken havde modtaget en afgørelse om administrativ frihedsberøvelse eller korrekt klagevejledning: fristreglen forudsætter klarhed over, at frihedsberøvelsen var administrativ.
- 2. Politiets indbringelsespligt.** Politiet kan ikke afvise at indbringe sagen, blot fordi det selv mener, at indgrebet ikke var frihedsberøvelse. Forarbejderne til [lov nr. 83 af 30. januar 2019](#) forudsatte netop, at »politiet også fremover på begæring vil kunne forelægge spørgsmålet om indgrebets lovlighed for retten, hvis det gøres gældende, at der har været tale om frihedsberøvelse, og hvis sagens samlede omstændigheder taler for indbringelse« – og at forslaget på den baggrund ikke rejste spørgsmål i forhold til grundlovens § 71, stk. 6. Denne forudsætning blev gjort til en pligt i [BS-13732/2022-KBH](#) og stadfæstet i [BS-7158/2025-OLR](#). Nægter politiet, kan borgeren anlægge sag efter [grundlovens § 63](#).
- 3. Prøvelsens genstand.** Prøvelsen omfatter ikke kun tidsintervallet, men også indgreb foretaget som led i frihedsberøvelsen. I [BS-14420/2023-OLR](#) afviste landsretten politiets indsigelse om, at kapitel 43 a ikke omfatter prøvelse af EMRK-overtrædelser: nøgenvisitationen skete som led i den administrative frihedsberøvelse, hvis lovlighed retten skulle prøve, og påstanden kunne derfor realitetsbehandles.
- 4. Erstatning.** Efter [§ 469, stk. 6](#) skal krav om erstatning fra det offentlige for ulovlig frihedsberøvelse pådømmes under lovlighedssagen, medmindre retten udskyder spørgsmålet. I blokadesagerne har erstatningspåstanden gennemgående lydt på **3.100 kr.** pr. person, og i [BS-18463/2025-OLR](#) blev netop dette beløb tilkendt hver af de ni appellanter med procesrente. Ved påstået nøgenvisitation er kravet forhøjet til 7.100 kr. Niveauet ligger tæt op ad de administrativt fastsatte takster for frihedsberøvelse i [Rigsadvokatmeddelelsen om erstatning i henhold til retsplejelovens kapitel 93 a](#), som demonstranterne i 1. maj-sagen udtrykkeligt

påberåbte sig – selv om kapitel 93 a formelt vedrører strafprocessuelle indgreb. Beslægtede spørgsmål om erstatningsudmåling behandles i oversigten om [uberettiget-frihedsberøvelse](#).

LOV	Grundloven § 63	Grundloven § 71, stk. 6	Retsplejeloven § 469, stk. 1-2, 4, 6	
PRAKSIS	Landsretten · Østre Landsret: Københavns Politi var forpligtet til at indbringe sag om påstået frihedsberøvelse af 1. maj-demonstranter for domstolene Landsretten · Landsrettens afgørelse om ulovlig varighed af administrative frihedsberøvelser ved klima-demonstration Landsretten · Østre Landsrets stadfæstelse af lovligheden af politiets frihedsberøvelse og magtanvendelse over for klimaaktivister Landsretten · Dom om ulovlig frihedsberøvelse og påstået krænkelse af menneskerettigheder ved nøgenvisitation Byretten · Københavns Politi pålægges at indbringe sag om frihedsberøvelse af demonstranter til domstolsprøvelse Byretten · Sag om administrativ frihedsberøvelse og påstået krænkelse af menneskerettigheder			08.07.2026 17.09.2025 14.07.2025 24.05.2024 24.01.2025 26.01.2023

§ 9 Kontrol uden for domstolene: ombudsmandens OPCAT-tilsyn, dokumentationspligt og klagevejledning

Domstolsprøvelsen suppleres af et administrativt kontrolspor, som i praksis er lige så vigtigt for retsstillingen – ikke mindst fordi det er her, dokumentationsmanglerne afdækkes, der senere afgør bevisspørgsmål i retssagerne.

Folketingets Ombudsmand fører tilsyn med detentioner efter ombudsmandslovens § 18 og den valgfri protokol til FN's torturkonvention (OPCAT), i samarbejde med Institut for Menneskerettigheder og DIGNITY. I [FOB 2016-21 om tilsynsbesøg i detentioner](#) gennemførte ombudsmanden uanmeldte natlige besøg i detentionerne på Station City og Station Bellahøj med særligt fokus på sikkerhed, sundhedsmæssige forhold, magtanvendelse og de anbragtes rettigheder. Gennemgangen af otte afsluttede detentionssager viste systematiske mangler:

- I 7 af 8 sager manglede der dokumentation for førte tilsyn i perioder, jf. detentionsbekendtgørelsens § 14 og detentionskundgørelsens §§ 23 og 25.
- I 7 sager manglede oplysning om, hvordan tilsynene var gennemført (fremmøde eller elektronisk overvågning).
- I 4 sager var der ingen dokumentation for skærpet tilsyn.
- I **ingen** af sagerne var detentionsrapportens rubrik om udlevering af pjecen med klagevejledning udfyldt.

Københavns Politi erkendte, at »de foreskrevne regler på området ikke i alle tilfælde har været fulgt, hvilket er beklageligt«, og ombudsmanden erklærede sig enig heri, men fandt efter myndighedernes fremadrettede tiltag ikke grundlag for at foretage sig yderligere. Ombudsmanden lagde til grund, at der reelt blev ført det fornødne tilsyn, men at dokumentationen var mangelfuld.

Dokumentationspligten er ikke blot en ordensforskrift. De almindelige bemærkninger til [lov nr. 83 af 30. januar 2019](#) knytter den direkte til domstolsprøvelsen:

Det gælder generelt, at der i tilfælde af frihedsberøvelse påhviler myndighederne en pligt til at sikre dokumentation for forløbet, herunder tilstrækkelig dokumentation for, hvilke personer der har været frihedsberøvet, således at der foreligger et relevant grundlag for rettens eventuelle efterfølgende stillingtagen til frihedsberøvelsens lovlighed.

Præcis den sammenhæng gør sig gældende i praksis: i [BS-14420/2023-OLR](#) var det netop tilsynsnotaternes beskrivelse af selvskadende adfærd, der bar flertallets konklusion om ulovlig opretholdelse fra kl. 20.10, mens fraværet af visitationsnotater i [BS-5450/2025-OLR](#) faldt ud til politiets fordel.

Klagevejledning er også prøvet direkte. I [BS-31067/2024-KBH](#) gjorde demonstranterne gældende, at de ikke var behørigt vejledt om klageadgangen; retten fandt det uden betydning i den konkrete sag, fordi klagerne havde deltaget i protesttræning, i forvejen havde modtaget information om indbringelse for retten og rettidigt havde givet fuldmagt til at begære domstolsprøvelse. Anderledes i [BS-27934/2021-FRB](#), hvor den manglende vejledning netop var grunden til, at 4-ugers-fristen ikke kunne gøres gældende mod klageren.

Alvorlige hændelser under politiets frihedsberøvelse er endelig undergivet en indberetningspligt. Efter [cirkulæreskrivelse af 31. januar 2024 til Rigspolitiet, politidirektørerne, Rigsadvokaten, statsadvokaterne og Den Uafhængige Politiklagemyndighed](#) skal politikredsen straks orientere Rigspolitiet om dødsfald, selvmord eller kvalificerede selvmordsforsøg med henblik på indberetning til Folketingets Ombudsmand, og den endelige indberetning skal ledsages af bl.a. politirapporter, detentionsrapporter, lægeerklæring og Den Uafhængige Politiklagemyndigheds redegørelse. Den parallelle klageadgang til Den Uafhængige Politiklagemyndighed – hvis ordning er analyseret i [betænkning nr. 1507/2009 om behandling af klager over politiet](#) – blev udnyttet i detentions sagen, hvor klagemyndigheden indledte efterforskning om vold, men afviste klagen om nedværdigende behandling, og hvor statsadvokaten standsede efterforskningen med Rigsadvokatens tiltræden. At dette spor ikke afskærer domstolsprøvelsen, viser den efterfølgende civile sag, der endte med Højesterets krænkelssdom.

LOV	Politiloven § 11, stk. 5	Retsplejeloven § 469, stk. 4	
PRAKSIS	Højesteret · Højesteret: Nøgenvisitation under magtanvendelse i detentionen krænkede Menneskerettighedskonventionens artikel 3		22.05.2025
	Landsretten · Landsretten fandt administrativ frihedsberøvelse af klimaaktivister lovlig efter trafikblokade		14.07.2025
	Landsretten · Dom om ulovlig frihedsberøvelse og påstået krænkelse af menneskerettigheder ved nøgenvisitation		24.05.2024
	Byretten · Administrative frihedsberøvelser af klimademonstranter fra Nødbremsen godkendes som lovlige efter Politiloven § 8		06.03.2025
	Byretten · Sag om administrativ frihedsberøvelse og påstået krænkelse af menneskerettigheder		26.01.2023

§ 10 Sammenfatning: hvor praksis står, og hvad Højesteret nu skal afklare

Praksis om politiets administrative frihedsberøvelse tegner et forholdsvis klart billede, hvor tyngdepunktet er flyttet fra *om* til *hvor længe*.

Tærsklen er blevet snævrere, men prøvelsesadgangen er intakt. Efter [lov nr. 83 af 30. januar 2019](#) følger politilovens frihedsberøvelsesbegreb EMRK artikel 5, hvilket indskrænker anvendelsesområdet – indgreb som lukket optisk følge falder uden for. Til gengæld har domstolene i [BS-13732/2022-KBH](#) og [BS-7158/2025-OLR](#) fastholdt, at kvalifikationen ikke er politiets egen at træffe endeligt: er det ikke åbenbart, at der ikke forelå frihedsberøvelse, skal sagen for retten.

Iværksættelsen godkendes næsten altid. I samtlige blokadesager – [BS-31067/2024-KBH](#), [BS-35063/2024-KBH](#), [BS-35066/2024-KBH](#), [BS-5450/2025-OLR](#), [BS-11009/2025-OLR](#) og [BS-18463/2025-OLR](#) – er iværksættelsen fundet lovlig, når politiet forinden havde udstedt påbud og kunne

pege på en konkret gentagelsesrisiko. Det samme gælder i detentionssagerne, hvor både [BS-14420/2023-OLR](#) og [BS-46114/2024-HJR](#) godkendte den foreløbige anbringelse.

Ulovligheden opstår typisk i den anden ende af forløbet. Både på demonstrations- og detentionsområdet er det opretholdelsen efter, at det oprindelige formål er opfyldt, der bliver retligt problematisk: fra sigtelsestidspunktet i [BS-18463/2025-OLR](#), fra kl. 20.10 i [BS-46114/2024-HJR](#). Det er den praktiske udmøntning af forarbejdernes princip om, at den frihedsberøvede skal løslades, så snart de omstændigheder, der gav anledning til indgrebet, ikke længere er til stede.

To principielle spørgsmål ligger nu hos Højesteret. Procesbevillingsnævnet har meddelt 3.-instansbevilling både om nøgenvisitation og bevisbyrde efter EMRK artikel 3, jf. [24/18389](#), og – efter divergerende landsretspraksis om sammenlignelige blokadeaktioner – om grænserne for politiets råderum til sagsbehandling under en frihedsberøvelse efter [§ 8, stk. 4](#), jf. [26/06422](#). Det første spørgsmål er besvaret i [BS-46114/2024-HJR](#); det andet afventer stadig afklaring.

Praktisk ledetråd. For politiet betyder praksis, at hvert af de tre led skal kunne dokumenteres selvstændigt: (1) den konkrete og nærliggende fare, (2) hvorfor påbud, visitation og genstandsfratagelse ikke var tilstrækkelige, og (3) hvilke konkrete sagsskridt der begrundede hvert kvarter af opretholdelsen. For den frihedsberøvede betyder den, at begæring om prøvelse skal fremsættes inden 4 uger efter frihedsberøvelsens ophør, og at erstatningskravet efter [retsplejelovens § 469, stk. 6](#) skal nedlægges under selve lovlighedssagen.

Afgrænsningsmæssigt bemærkes, at strafprocessuel anholdelse og varetægtsfængsling behandles i [emrk-artikel-5-frihedsberøvelse](#), den strafferetlige side af blokadeaktioner i [klimaaktivisme-vejblokade](#), spørgsmål om nedværdigende behandling under frihedsberøvelse i [emrk-artikel-3-umenneskelig-behandling](#) og administrativ udlændingefrihedsberøvelse i [flygtningenaevn- asyl](#).

LOV

[Politiloven § 3](#)
[Politiloven § 8, stk. 4](#)
[Politiloven § 11, stk. 4](#)
[Retsplejeloven § 469, stk. 6](#)

PRAKSIS	Højesteret · Højesteret: Nøgenvisitation under magtanvendelse i detentionen krænkede Menneskerettighedskonventionens artikel 3	22.05.2025
	Landsretten · Østre Landsret: Københavns Politi var forpligtet til at indbringe sag om påstået frihedsberøvelse af 1. maj-demonstranter for domstolene	08.07.2026
	Landsretten · Landsrettens afgørelse om ulovlig varighed af administrative frihedsberøvelser ved klima-demonstration	17.09.2025
	Landsretten · Landsretten fandt administrativ frihedsberøvelse af klimaaktivister lovlig efter trafikblokade	14.07.2025
	Landsretten · Østre Landsrets stadfæstelse af lovligheden af politiets frihedsberøvelse og magtanvendelse over for klimaaktivister	14.07.2025
	Landsretten · Dom om ulovlig frihedsberøvelse og påstået krænkelse af menneskerettigheder ved nøgenvisitation	24.05.2024
	Byretten · Administrative frihedsberøvelser af klimademonstranter fra Nødbremsen godkendes som lovlig efter Politiloven § 8	06.03.2025
	Byretten · Byret fandt administrativ frihedsberøvelse af klimaaktivister under vejblokade for lovlig	31.01.2025
	Byretten · Københavns Politi pålægges at indbringe sag om frihedsberøvelse af demonstranter til domstolsprøvelse	24.01.2025
	Byretten · Byret godkender administrativ frihedsberøvelse af klimaaktivister efter gentagen vejblokade	06.01.2025
	Procesbevillingsnævnet · Procesbevillingsnævnet: 3.-instansbevilling om udstrækningen af administrative frihedsberøvelser af demonstranter efter politilovens § 8, stk. 4	30.04.2026

Procesbevillingsnævnet · Procesbevillingsnævnet: 3.-instansbevilling om nøgenvisitation i detention og EMRK artikel 3

13.09.2024

REFERENCE Lovgrundlag		7 paragraffer	
Grundloven § 71	stk. 6	Politi-loven § 3	
Politi-loven § 5	stk. 3	Politi-loven § 8	stk. 4
Politi-loven § 9	stk. 3	Politi-loven § 11	stk. 4
Retsplejeloven § 469			

MATERIALE Citerede afgørelser		17 afgørelser	
HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS		3	
22.05.2025	Højesteret: Nøgenvisitation under magtanvendelse i detentionen krænkede Menneskerettighedskonventionens artikel 3	46114-2024	
12.02.2020	Højesterets dom om grænsen mellem omsorgspligt og ulovlig frihedsberøvelse ved anbringelse på Endelave	bs-4442-2019-hjr-og-bs-4446-	
10.09.2019	Højesterets dom om ulovlige kropsvisitationer på psykiatrisk afdeling og overtrædelse af EMRK artikel 3	bs-48104-2018-hjr	
LANDSRET TEN · ANKEINSTANS		5	
08.07.2026	Østre Landsret: Københavns Politi var forpligtet til at indbringe sag om påstået frihedsberøvelse af 1. maj-demonstranter for domstolene	11032-14213	
17.09.2025	Landsrettens afgørelse om ulovlig varighed af administrative frihedsberøvelser ved klima-demonstration	10317-12127	
14.07.2025	Landsretten fandt administrativ frihedsberøvelse af klimaaktivister lovlig efter trafikblokade	9851-11523	
14.07.2025	Østre Landsrets stadfæstelse af lovligheden af politiets frihedsberøvelse og magtanvendelse over for klimaaktivister	9988-11687	
24.05.2024	Dom om ulovlig frihedsberøvelse og påstået krænkelse af menneskerettigheder ved nøgenvisitation	6593-7923	
BYRET TEN · FØRSTE INSTANS		7	
09.04.2025	Domstolsprøvelse af administrativ frihedsberøvelse og politiets magtanvendelse mod klimademonstranter fra Nødbremsen	10226-12006	
06.03.2025	Administrative frihedsberøvelser af klimademonstranter fra Nødbremsen godkendes som lovlige efter Politi-loven § 8	10226-12005	

31.01.2025	Byret fandt administrativ frihedsberøvelse af klimaaktivister under vejblokade for lovlig	9840-11507
24.01.2025	Københavns Politi pålægges at indbringe sag om frihedsberøvelse af demonstranter til domstolsprøvelse	7222-8706
06.01.2025	Byret godkender administrativ frihedsberøvelse af klimaaktivister efter gentagen vejblokade	9825-11489
26.01.2023	Sag om administrativ frihedsberøvelse og påstået krænkelse af menneskerettigheder	6577-7905
25.11.2010	Godkendelse af administrativ frihedsberøvelse i forbindelse med fodboldlandskamp	4548-5456
PROCESBEVILLINGSNÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS		2
30.04.2026	Procesbevillingsnævnet: 3.-instansbevilling om udstrækningen af administrative frihedsberøvelser af demonstranter efter politilovens § 8, stk. 4	26/06422
13.09.2024	Procesbevillingsnævnet: 3.-instansbevilling om nøgenvisitation i detention og EMRK artikel 3	24/18389

FORARBEJDE Betænkninger

2 referencer

Betænkning nr. 1410 om politilovgivning

nr. 1410 · 2002 · Justitsministeriet

Betænkning om behandling af klager over politiet

nr. 1507 · 2009 · Justitsministeriet